

LEEUWARDER

D I N G S D A G

COURANT

den 13 MEI.

PROVINCIE VRIESLAND. A A N B E S T E D I N G.

Op Vrijdag den 16 Mei 1834, des voormiddags ten tien ure, zal, onder nadere goedkeuring, door den Staatsraad, Gouverneur van Vriesland, of een der Leden van Gedeputeerde Staten, in bijzijn van den Hoofd-Ingenieur van der Waterstaat, aan het Lokaal van het Gouvernement te Leeuwarden, worden aanbesteed:

1. Het doen van eenige Herstellingen aan het Lokaal voor de Regtbank, het Vrederegerecht en de Gevangenis te Heerenveen, benevens het onderhoud van dit gebouw, van 1 Mei 1834, tot 30 April 1835.
2. Het doen van eenige Herstellingen, met het onderhoud als voren, der Werken behorende tot het Kolonelsdep.

Geschiedende deze aanbestedingen bij inschrijving op ongezegeld papier en vervolgens bij opbod, en zullen daartoe de Bestekken, acht dagen voor de besteding, ter lezing liggen, op de voor deze Provincie gewone leesplaatsen, en tevens ook aan de gegadigden de noodige aanwijzingen worden gedaan, door de aanwezige Provinciale Opzitters, terwijl verder, des noodig, inmiddels nadere inlichtingen te bekomen zijn bij den Hoofd-Ingenieur te Leeuwarden en den Ingenieur te Harlingen.

Leeuwarden,
den 5 Mei 1834.

De Staatsraad, Gouverneur van Vriesland,
VAN ZUIJLEN VAN NIJEVELT.

BEKENDMAKING.

PHILIPPUS GEELHOFF, wonende te Leeuwarden, bij arrest van het Hof van Assises in de Provincie Vriesland op den 31 Augustus 1824, tot eene infamante straf veroordeeld zijnde, ter zake van diefstal in eene herberg, waarin hij was ontvangen, heeft op den 23 April 1834, ter Gratie van het Hoog Gerechtshof te 's Gravenhage doen overbrengen een Request tot Rehabilitatie: — wordende deze Bekendmaking gedaan overeenkomstig art. 625 van het Wetboek van strafvordering.

De Prokureur - Generaal bij het Hoog Gerechtshof te 's Gravenhage.
A. W. PHILIPSE.

D U I T S C H L A N D.

FRANKFORT, den 4 Mei. Eergisteren avond, tegen 10 ure, werd de schildwacht voor het korps de garde der constapels door een soldaat der linie-troepen ge-waarschuwd, zich van zijnen post te verwijderen, alzoo eenige der gevangenen zoo aanstonds bevrijd zouden worden. De schildwacht deed oogenblikkelijk rapport hiervan, en de geheele post kwam onder de wapenen; weldra vertoont zich een troep mannen in de nabijheid van het korps de garde, maar dezelve verwijdt zich op het aanrukken eener patrouille die hen hiertoe vermaant; iets later komt die troep, maar talrijker dan de eerste maal, terug en ter zelfder tijd pogen vijf gevangenen te ontvluchten, door zich langs touwen uit hunne gevangenis neder te laten. Op de patrouille, die afgezonden wordt tot het andermaal verdrijven der zamenschooling, wordt een snaphaanscrot gelost. De patrouille beantwoordt hetzelfde.

Van de vijf gevangenen is het aan twee gelukt hun ontwerp ten uitvoer te brengen, twee anderen hebben bij hunne eerste pogingen worden bekomen, die hun het verder voortgaan belet hebben. De vijfde, de student *Rubner*, van Wunsleder, ontving eene kletsuur, aan welker gevolgen hij overleden is. Men is genoodzaakt geweest het vuur op de groepen te herhalen en ongelukkig zijn onderscheiden ingezetenen der stad de slagtoffers daarvan geworden. Vijf menschen zijn dood en ettelijke anderen gewond.

Al deze maatregelen van gestrenghed zijn in den nacht zelven genomen geworden; een der vlugtelingen is hier nog weder gevat, zoo dat er thans slechts een vermist wordt.

De rust is daatijkelijk weder hersteld geworden, en het meerendeel der inwoners heeft eerst den volgende morgen het gebeurde van den avond vernomen.

De soldaat van de compagnie tirailleurs, die den schildwacht heeft aangesproken, zich van zijnen post te verwijderen, is gearresteerd. Voorgaanden nacht zijn verscheidene personen in hechtenis genomen, die beschuldigd worden deel aan de wanorden genomen te hebben. De senaat heeft in eene proclamatie aan de inwoners kennis gegeven van gewelddadige bejegening der gevangenen en de drowige gevolgen daarvan, en hun aangemaand, de regering te helpen in het ondedken der schuldigen, ten einde verdere ontvallen van den aard te voorkomen. De zaak wordt ten strengste onderzocht.

Ut Ancora (Ianc) schrijft men van den 20 April het volgende:

„Hier en in de onafgeente provincien heerscht bij voortduring rust. Intusschen worden, op bevel van den kardinaal bisschop, openlijke gebeden tot behoud van de rust, in al de kerken des bisdoms gedaan.

„Men verwacht alhier een Fransch oorlogsvaartuig met eene halve batterij en eene halve grenadier-kompagnie. Daarentegen zullen de 2 kompagnien, waarmede, ingevolge de nieuwe reductie van het Fransche leger, de beide bataillons van het 66ste regiment vermindert zijn geworden, naar Frankrijk terug keeren.”

Uit Spiers schrijft men, dat reeds 9 personen zijn gevat, die deel aan den gewelddadigen aanslag ter bevrijding van Dr. *Wirth* hebben genomen. Het zijn meestendeels jonge lieden van de eerste klasse uit Tweeburgen en omstreken.

Van den 6den. De senaat dezer stad heeft gisteren aan het daartoe te zamen geropen wetgevend ligchaam kennis gegeven van het gebeurde in den avond van den 3den, en daarbij deszelfs leedwezen over hetzelfde betuigd, vooral, omdat die gebeurtenis de pogingen, welke de senaat tot hiertoe heeft aangewend, tot handhaving der rust en orde en tot voorkoming van eene vreemde tusschenkomst, noodwendig tegen-werkte. De senaat heeft verder de omstandigheden, welke bij de volksbeweging hebben plaats gehad, medegedeeld, en berigt, dat verscheidene personen in den nacht tusschen den 3den en 4den, reeds zijn in hechtenis genomen en dat men voortgaat met het strengste onderzoek te doen. „Zoo de vreedzame burger” aldus eindigde de kennisgeving, „het recht heeft te hopen, dat de rust der stad niet door eenige oproermakers zal verstoord worden, mits de senaat van zijne zijde staat op de medewerking der burgerij, tot het zoo veel mogelijk beletten van dergelijke voorvallen. Dezelve hoopt ook, dat de burgers krachtig zullen wederspreken de logenachtige verhalen, welke met kwade inzichten worden verzonnen, en die weldra openlijk zullen verbreid worden.”

De berigt is door het wetgevend ligchaam voor kennisgeving aangenomen, waarna de zitting geheim verklaard en het daarin verhandelde, bij den afloop der vergadering, verzegeld is geworden.

In verschillende streken van Duitschland, vooral in de Rijn-provincien, beklaagt men zich, dat sedert de uitbreiding der waarborg-maatschappijen, de onheilen door brand veroorzaakt, zich op eene in het oog loopende wijze vermenigvuldigen. In onderscheidene staten is men bedacht, het misbruik dat van die verrigtingen zoude kunnen gemaakt worden, door wettelijke bepalingen te keer te gaan.

De zitting der Blijersche stencen, die volgens de bepalingen der grondwet met den 8 dezer moest eindigen, is door den Koning tot den 8 der volgende maand verlengd.

In een bijzonder berigt uit Koppenhagen meldt men, dat de Deensche Prins *Frederik* (welke, naar men steeds verzekert, uithoofde van waagedrag jegens verscheidene leden van het Koninklijke gezin, op last des Konings eenigen tijd uit het midden van dat gezin moest verwijderd worden) denkelijk niet, gelijk men vroeger zeide, meteen vaartuig naar de Middellandsche-zee, noch ook naar IJsland gezonden, maar als commandant van een regiment naar Jutland verplaatst zoude worden. Men sprak ook van eene ontbinding van het huwelijk van dien Prins met 's Konings dochter, Prinses *Wilhelmine*.

Volgens berigten uit Konstantinopel, van 8 April, was het Turksche eskader, hetwelk bestemd was, om het eiland Samos te onderwerpen, gereed, doch werd het vertrek verzaagd, ten einde aan de meest weerbarstige ingezetenen de gelegenheid te geven, om zich te verwijderen.

STUTCARD, den 1 Mei. Men heeft een deel der verlofgangers terug geroepen; een aantal van dezelve is gisteren reeds aangekomen. Ook merkt men op dat de stad des nachts door sterke patrouilles doorkruist wordt, die men zegt, even als de schildwachten, van scherpe patronen voorzien te wezen.

Men weet niet waaraan zulks toe te schrijven in eene stad, zoo rustig als de onze en waar men niet den minsten vonk van onlusten ontwaart. Men geloof dat zulks in verband staat met eenige oorzaak van buiten af, en is niet vreemd van het denkbeeld dat het beredking heeft tot de onlangs gedane ontdekking eener groote zamenzwering, die in het begin dezer maand, zoo in Polen als in Gallicie, had moeten uitbreken.

E N G E L A N D.

LONDEN, den 4 Mei. In het graafschap Northampton, in Noord-Amerika, werd in 1800 eene gevangenis gebouwd, waarbij voor de gezondheid der gevangenen zorg is gedragen. Intusschen heeft men er niemand ingebragt dan één persoon, om zijne schulden, uit medelijden werden dezelve door de inwoners voldaan, en sedert heeft het graafschap eene ledige gevangenis. Mogt dezelve altijd ledig blijven!

Van den 7den. In het Huis der lords heeft de markies van Londonderry gisteren avond zijne aangekondigde motie gedaan betreffende Portugal. Hoewel deze motie slechts in het bijzonder betrekking had op een Britsch onderdaan, sir *John Campbell*, die in dienst van don *Miguel* stond, en op de Portugesche kust, onder Britsche vlag varende, door het bewind van don *Pedro* aangehouden, en sedert verscheidene maanden gevangen gehouden is, — heeft echter de markies bij deze gelegenheid eenige aanmerkingen gemaakt op de buitenlandsche staatkunde van het Britsch bewind, en zich bepaaldelijk beklagt over de trouwelooze en snoode handelwijze jegens Nederland, — over het toelaten van de tusschenkomst van Spaansche troepen in Portugal, — over het verwaarloozen der betrekkingen met Turkije, — over het bezet houden van Algiers door de Franschen, — over de alliantie met Frankrijk, — enz. De minister *Grey* heeft in zijn antwoord op deze bedenkingen weinig of niets van belang in het midden gebragt, en zich hoofdzakelijk bepaald bij de verdediging der alliantie met Frankrijk, waaromtrent hij verklaarde, dat, hoe naauwer dezelve gemaakt werd, de voordeelen voor beide de natien des te grooter zouden zijn. In antwoord op eene aanmerking van den markies, dat hij vreesde, dat de Britsche ministers zich door eenen sluwen buitenlandschen gezant om den tuin lieten leiden, heeft lord *Grey* de oprechtheid en regvaardigheid van dien staatsman (Prins *Talleyrand*) ten hoogste geroemd. Voor het overige heeft deze woordenwisseling geen gevolg gehad.

Te Perthshire hebben de ministeriëlen eene nederlaag geleden bij de benoeming van een parlaments-lid. De lord der thesaurie, de heer *Graham*, heeft moeten onderdoen voor den candidaat der tegenpartij, den heer *Murray*.

Volgens berigten uit Manchester van Maandag morgen waren de werklieden, tot het houden der aangekondigde volksvergadering, reeds ten getale van omstreeks 20,000 op de been, doch ging alles tot dus verre ordelijk toe. Eene aanzienlijke krijgsmagt was in het geweer, en een overgroot aantal rustbewaarders op hunne posten, maar het liet zich aanzien, dat hunne tusschenkomst niet verder noodzakelijk zoude worden.

Alhier te Londen, keeren de weerbarstige kleermakersgezellen allengs tot den arbeid terug. De hazen begonnen zich van andere werklieden te voorzien.

Men heeft thans alhier berigten uit Lissabon ontvangen van 28 April. Tot dien dag hadden de krijgsbewegingen niets naders van bijzonder belang opgeleverd. De admiraal *Napier* heeft getracht met eenige schepen la zee te steken, om een nieuwen aanslag tegen *Figueras*, welke, naar het schijnt, door troepen van den kant van *Lelria* moest ondersteund worden, te ondernemen; doch hij is door tegenwind genoopt, om in den Taag weder binnen te loopen. De generaal *Vila-Flor* was, naar men zeide, van *Lamego* in aantocht naar *Vizeu* of *Cóimbra*, in welke beide plaatsen de constitutionelen op een magtigen aanhang rekenen. Het aantal overloopers van het leger van don *Miguel* was in de laatste dagen weder zeer toegenomen, en men verhaalde te Lissabon, dat die Vorst, meer en meer in het naauw gerakende, aanstalten scheen te maken tot eene terugtocht over den Taag naar de vesting *Elvas*.

De misnoegdheid van de Britsche kooplieden in Lissabon tegen het constitutioneel bewind is nog vermeerderd door verordeningen, waardoor het inklaeren van goederen zeer belemmerd wordt. De kooplieden hebben zich door tusschenkomst van den gezant, lord *Howard de Walden*, daarover ernstig beklagd, doch tot dus verre een weigerend antwoord bekomen. Deze kwelling van den Britschen handel, gevoegd bij het bekende besluit omtrent de regten van invoer, en de nota betreffende het voortblijven der kasteelen aan den Taag, baren ook alhier te lande veel ontevredenheid, en geven aanleiding tot scherpe aanmerkingen op het bewind van don *Pedro*, hetwelk al wat het thans in Portugal vermag, alleen aan Britsche hulp te danken heeft.

Eergisteren heeft de heer *Harvey* in het Huis der Gemeenten een voorstel gedaan, dat een adres aan Z. M. zou worden aangeboden, houdende, dat het Hoogstedenzelven mogt behagen, de bestaande pensioenlijst te doen onderzoeken. Na vrij langdurige debatten, en nadat lord *Althorp* en de heer *Stanley* verklaard hadden, dat zij hunne posten zouden nederleggen, bijaldien dit voorstel werd aangenomen, is hetzelfde, gelijk mede een amendement van den heer *Strutt*, tot benoeming eener commissie ter onderzoek van de misbruiken, welke voortspuiten uit het verlenen van pensioenen en gelden uit de civiele lijst en de schatkist van den staat, verworpen.

Er zijn dépêches ontvangen van onzen gezant bij het Lissabonsche kabinet. Te gelijk heeft men berigten uit Portugal bekomen tot den 29 April, doch welke van weinig belang zijn. Het voornaamste is, dat de Britsche generaal *Bacon*, ten gevolge van eenen twist met den generaal *Saldanha* zijne plaats bij het Pedroïstische leger heeft nedergelegd. Er liepen ook geruchten omtrent geschillen tusschen eenige ministers en tusschen don *Pedro* en de gouvernante van donna *Maria*, aan welke gouvernante bevel zou gegeven zijn, het koninkrijk te verlaten. Er bestond weinig hoop, dat de jongste, voor den Britschen handel naadeelige maatregelen, zouden herroepen worden. De stoomboot *Pembroke*, welke de overbrengster is van het vier-voudig verbond, was te Lissabon aangekomen.

Het berigt, dat de door de Spaansche regering geopende leening, niet door Britsche of Fransche, maar door de Spaansche bankiers *San Fernando* en *Comp.* is aangenomen, heeft eenen zeer naadeeligen invloed op de Spaansche fondsen gehad, zijnde dezelve ongeveer 6 procent gedaald.

F R A N K R I J K.

PARIJS, den 4 Mei. Men berekent dat het getal der sedert den 13 April gedane arrestatiën te Parijs ruim 1300 en over geheel Frankrijk meer dan 10,000 beloopt. Bij deze arrestatiën gebeuren hier en daar omstandigheden, die in gewone tijden en gevallen misschien als inbreuken op de wetten gelaakt zouden moeten worden. Thans zijn zij waarschijnlijk niet wel te vermijden, doch geven daarom niet te min gelegenheid aan de partijen om met hevige heft hunne stem in de dagbladen te doen hooren. Inzonderheid is de aandacht gevestigd op de in hechtenis zittende personen, die tot het blad *la Tribune* behoord hebben. Er wordt geklaagd dat de meeste schrijvers van hetzelfde nog niet verhoord zijn en na eene strenge gevangenis van twintig dagen niet weten waarmede zij beschuldigd worden. Zeer veel schijnt het bewind er zich aan te laten gelegen liggen om de stellers van zekere artikelen uit hetzelfde te leeren kennen. Zelfs de kasbediende van het etablissement is daarover ondervraagd geworden, en men heeft den werkmán, die de drukvormen voor het blad opmaakte, en dien men reeds eenmaal gevat en ontslagen had, na een verhoor voor de heeren *Pairs*, die met de instructie van het groote geding belast zijn, op nieuw in hechtenis genomen. Een student, op wiens kamer een dolkstok gevonden en die hierop gevat geworden was, is gisteren door de regtbank van correctionele politie vrijgesproken. Inderdaad was, voor de nieuwe, door den heer *Persil* ontworpen wet, wel het dragen maar niet het bezit van heimelijke wapenen verboden.

Te Lyon blijft, te midden der herstelde rust, eene geweldige verbittering heerschen; de overwonnenen dreigen er openbaar de verwinnars met eene hervatting der vijandelijkheden. Renteniers en kooplieden blijven nog steeds de stad verlaten, fabrikanten maken toebereidselen om hun voorbeeld te volgen, en duurt deze ongerustheid nog eenigen tijd voort, zoo is het met de Lyonesche nijverheid gedaan. Dit, en niet de materiële door de gevechten aangerigte schaden, beschouwt men als het ergste kwaad, hetwelk de jongste gebeurtenissen aan die groote fabriekstad berokkend hebben.

Het is in de maand Augustus dat de beide groote kampementen, het eene bij Lyon, het andere bij Parijs, zullen zamentrekken. Elk derzelve zal uit 80,000 man bestaan, en men zal er de manoeuvres der veldslagen van Austerlitz en van Jena uitvoeren.

Men zegt dat de nieuwe minister van koophandel met eene nieuwe concept-wet op het volwezen bezig is, en dat derhalve het thans bij de kamers ingeleverde ontwerp niet in beraadslaging zal komen.

Te Toulon is eene vrij aanzienlijke scheepsmagt verzameld en men wacht er troepen, die gezegd worden naar Afrika bestemd te zijn. Intusschen twijfelt men eenigzins of dit de bestemming zal wezen. Een dert Toulon aanwezige schepen, het fregat *la Victoire* hetwelk er den 28 April het anker heeft laten vallen, kwam van Oran en laarstelijk van Karthage, waar dit vaartuig het Spaansche batallion van het legioen vreemdelingen ontscheept heeft, hetwelk onze regering aan Koningin *Christina* ten geschenke geeft.

De Carlistische afgevaardigden der provincien, Alava, Kastië, Guipuzcoa, Navarre

en Biskajfe hebben te Guernica eene zamenkomst gehouden, in welke zij, naar men zegt, het volgende besloten hebben:

1. De krijgsvruchtigen voort te zetten volgens het plan van *Zumalacarraguy*, dat is te zeggen geen slag te leveren, noch aan eenigen aanval weerstand te bieden, wanneer men niet, door groote overmagt, na genoeg de overwinning in handen heeft; daarentegen de troepen door gedurige bewegingen, bestokingen en onverhoedsche verrassingen onophoudelijk af te matten.

2. Door belooningen en alle middelen van verleiding de verdeeldheid en de desertie onder de troepen der Koningin aan te stoken.

3. Het land op den regter oever van den Ebro in opstand te brengen, te rekenen van Logrono tot aan Moncayo, zich door het gebergte met Neder-Aragon in gemeenschap te stellen, en vooral met Tarrazona, waar het Carlistische hoofdbandpunt in die landstreek is; hierdoor ondersteund ook het lagere land in opstand te brengen, of ook de zijde van Navarre, welks steden, hoezeer vrij wel gezind, zich nog niet verklaard hebben, omdat de factie, daar het haar aan ruiterij ontbrak, er nog niet heeft kunnen verschijnen of zich er bandhaven.

4. Commissarissen naar don Carlos te zenden, om van hem de tegenwoordigheid van zijnen zoon in de vrije provincien (Biskajfe en Navarre) te verlangen, hem tevens voorstellende, hoe dienstig het zijn zou, dat hij, langs welken kant het ook zijn mogt, in Spanje trok.

5. Desgelijks commissarissen te zenden naar Londen, om deze ontwerpen ter kennis van het aldaar gevestigde Carlistische comité te brengen, en om, zoo mogelijk, door eene leening aldaar de sommen te verkrijgen, welke tot uitvoering dier oogmerken vereischt worden.

De hietoe benoemde commissarissen zijn de Carlistische afgevaardigde van Navarre, don Juan de Villasondo y Mendinueta en Pater Negrete van Bilbao; zij zijn te Bordeaux scheep gegaan.

Te Baljonne heeft de politie l. l. Zaterdag middag vier balen doen opligten, die met 2500 scherpe patronen aan de Spaansche Carlisten afgezonden werden.

Men zegt dat de Carlistische bende van *Locho*, in het landschap Mancha, eene nederlaag geleden heeft, doch dat haar hoofd naar Santa Cruz de Mudela ontsnapt is.

De *Gazette de France* die, zoo men weet, tot die weinige en zeldzame uitzonderingen behoort, die zich beroemen mogen, den Vorst en de ministers die zij tijdens derzelver magt en grootheid dienden, ook na derzelver val getrouw te blijven, en die zich hiervan laat afschrikken, noch door regtsgedingen en opleggingen van boeten, noch door het voorbeeld van bladen, die hunne drukkerijen zien sluiten omdat zij den windwijzer van den tijd niet op het oog willen houden; die *Gazette de France* bevatte in haar nummer van den 4 dezer ook weder meer dan een artikel, hetwelk groote stof tot nadenken levert.

In een van dezelve, getiteld: *Van de zedelijke en constitutionnele verantwoordelijkheid van Lodewijk Philips*, na den ganschen loop der omwenteling van Juli 1830 tot de uitsluiting van Hendrik V van den troon, en de verheffing van Lodewijk Philips op denzelfden te hebben nagegaan, vervolgt het genoemde blad aldus:

„De openbare meening zegt, dat zoo de wettige erfgenaam uitgeroepen ware geworden, de publieke veiligheid niet den minsten schok geleden zoude hebben. De nijverheid en de handel zouden derhalve niet meer dan twee jaren lang hebben stilgestaan; de nijvere klassen zouden niet meer dan twee jaren lang in de verschrikkelijkste ellende gedompeld zijn geweest; geen 200 miljoen zouden uitgegeven hebben moeten worden tot ondersteuning van dezelve; geene duizende bankbreuken, die meer dan 200.000 gezinnen in het verderf hebben gestort, zouden plaats gegrepen hebben. Al deze rampen, al deze onheilen, wijt men natuurlijk en noodzakelijk aan derzelver eerste aanleiding, het verstooten van den wettigen erfgenaam. Ook zelfs nog heden, zoo de nijverheid en de handel iets minder kwijnen, omdat er eenig meerder binnenlandsch verbruik is dan in 1830, 1831 en 1832, zoo zijn dezelve evenwel nog verre van te bloeijen, en zijn de nijvere klassen nog zeer verre van die welvaart, die zij onder de restauratie genoten. Zullen die bloei en die welvaart wederkeren? Neen, zoo lang derzelver beginsel niet terug gekeerd zal zijn.

„De openbare meening zegt, dat zoo de wettige erfgenaam uitgeroepen ware geworden, Frankrijk zich niet sedert vier jaren ten prooi zoude zien aan beroerten, welke door het geweld der betugeling wel eenigen tijd worden onderdrukt, maar die door de driften, welke door dat geweld zelf nog sterker worden aangezet, steeds heimelijk en onafgebroken worden gevoed en onderhouden, tot op het uitbreken van nieuwe uitbarstingen, telkens nog gewelddadiger dan de voorgaande. Er zouden geene beroerten wezen omdat er geen stof tot beroerten zou zijn. De erfelijke legitimiteit, het hoofd zeggend na den storm van Juli opheffende, zou voortaan aan een ieder onkwetsbaar toegeschenen zijn. Van dat oogenblik af geen juist midden, geene republiken, want voor geene der partijen zou de minste reden bestaan om haar stelsel te beproeven, noch de minste hoop om hetzelfde door te drijven. Het gouvernement bevestigd op eenen algemeen geëerbiedigden en voor onwrikbaar erkenden grondslag, zou aan de voorstanders van nieuwigheden, wie zij ook mogten zijn, niet de minste kans overlaten. Maar door het verstooten van den wettigen erfgenaam is hun alle kans geopend, wijl het onmogelijk was het nieuwe gouvernement op eenen hechten grondslag te vestigen. En in de daad welk is deszelfs beginsel? Eene minderheid van 223 afgevaardigden tegen eene meerderheid van 430, een nationaal begeren, door eene meerderheid van 8 stemmen daargesteld; maar wie beseft niet dadelijk, hoe ligt er zich eene andere meerderheid van 8 stemmen kan opdoen die een tegenovergesteld besluit en begeren daarstelt, en dat die tweede bepaling even zoo geldig zou wezen als de eerste. Er is derhalve geene vastheid in het beginsel van het tegenwoordig gouvernement; er is niets dat de partijen tegenhoudt; de materiële magt is al wat voorhanden is tot verdediging van een gezag, hetwelk het aan zedelijke kracht ontbreekt.

„De openbare meening zegt, dat zoo de wettige erfgenaam ware uitgeroepen geworden, het niet noodig zoude wezen het inwendige van het rijk in bedwang te houden, met 400.000 man linietroepen, 30.000 gendarmes en 50.000 spionnen. Wee het gouvernement, hetwelk, om zich te verdedigen tegen hen die het regeert, zich verplicht acht zijne toevlugt te nemen tot zoo reusachtige middelen, die geene natie langen tijd dragen kan.

„De openbare meening zegt dat, zoo de wettige erfgenaam ware uitgeroepen geworden, wij ons door de wetten en niet door gevangenis, het kanon, het geweer en de bajonet zouden zien regeren. Door het geheele rijk zijn het duizende van *preventive*, dat is te zeggen onwettige arrestatiën, waarbij de onschuldigen met de schuldigen worden vermengd, en zieken aan hun bed worden ontscheurd, om met de gezonden in de kerker te worden geworpen; de rampzalige bewoners van het westen zien zich om hunne gevoelens geleverd aan benden wakers, die hunne huizen bederven, hunnen voorraad inslokken, hun vee verkoopen en hun bovendien eene belasting van 1, 2, 3 franken daags en voor ieder hoofd afpersen; in die zelfde departementen maken de gendarmes en soldaten jacht op de menschen als op wilde dieren, hunne gevangenen, of de ongelukkigen die zij op hunnen weg ontmoeten en die het hun geliefd voor *verdacht* te houden, met *snaphaanschoten ter neder schietende*; te Parijs ziet men geheele brigaden doodslagers door de politie aanhitsen op groepen, meerendeels uit nieuwsgierigen zamen gesteld, onschuldige burgers overboeds met knuppels of met lood bezwaarde karawatsen ter neder slaan en daarna nog met moorddadige slagen overladen; in die zelfde hoofdstad, die zich beroemt het middenpunt der beschaving te zijn is een kannibalen tooneel door de soldaten in een huis, geheel vreemd aan de beroerten, ten uitvoer gebragt; 14 onschuldige en weerlooze personen, grijsaards, fabrikkanten, vrouwen, jonge meisjes, kluderen, zijn wreedaardig vermoord en na de vermoording nog met wellust verminkt; de tweede stad van het rijk, zes dagen lang door 30.000 man belegerd met al de toerusting des oorlogs, om dezelve van 12 of hoogstens 15 honderd insurgenten te zuiveren, heeft hare huizen door de bommen en houwisers in brand gestoken, of met 24 ponders plat geschoten gezien; hare weefgetouwen en werkplaatsen zijn vernield, de schoonste onzer nijverheden zijn te niet, de schade wordt door sommigen op 60, door anderen op 100 miljoen begroot. Niets van dit alles zou voorgevallen zijn onder den zachten, regtvaardigen en vaderlijken schepter van eenen Bourbon, wettigen erfgenaam van de Koningen zijne voorouders. Het gouvernement heeft onmedogende bevelen gegeven, zeide de heer Guizot, van Lyon sprekende. Onmedogende bevelen, mijnheer Guizot! Slechts ten enkel gouvernement heeft er immer op aarde bestaan, hetwelk onmedogende bevelen tegen de bevolkingen gaf; ook werd hetzelfde bestempeld met de benaming van Schrik- en Doods-Bewind. Is het dit gouvernement, hetwelk zij tot voorbeeld neemt?

„De openbare meening zegt eindelijk nog, dat zoo de wettige erfgenaam ware uitgeroepen geweest, de belastingschuldigen slechts 900 miljoen jaarlijks in plaats van 1200 te betalen zouden hebben; dat de belastingen verligt zouden wezen, dat noch de boschen van den staat verkocht zouden wezen, noch leening op leening, noch een te kort van meer dan duizend miljoen, noch de vrees voor bankbreuk daar zouden wezen.

Te Toulon heeft op den 1 dezer de vliering van 's Konings naamdag tot een droevig ongeluk aanleiding gegeven. Een der Amerikaansche schepen ter reede ten anker liggende, deed bij verrijking het saluut met scherp geladene stukken, waarvan een der kogels op het Fransch lineschip *de Suffren* niet minder dan zeven menschen doodlijk trof, andere elders vrij aanmerkelijke schade aanrichtten.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 8 Mei. Berigten uit de Belgische dagbladen van den 7 Mei:

„De twist tusschen den abt *Helen*, stichter van eene katholieke apostolische kerk te Brussel, en andere geestelijken duurt voort. Voor een paar dagen is de heer A. Pr.

door de regbank tot eene boete van 5 francs en in de kosten van het proces veroordeeld om dat hij dien abt gehoord en bedreigd heeft. Die nieuwe kerk is nog verre af van katholiek of algemeen te zijn, dewijl de andere roomsche geestelijken daartegen protesteren.

„Onze dagbladen hebben gemeld, dat twee aanzienlijke personadjes zijn gearresteerd, die de plunderingen van 5 en 6 April hebben begunstigd, doch zulks is onwaar bevonden. Indien men de ware aanstokers wilde hebben, zou men ze onder de minsters moeten zoeken.

„Prins *Leopold van Saksen Coburg* gaat voort, zoowel aan kolonels en officieren als aan soldaten geschenken uit te deelen, aan eerstgemelden ridderorden en aan laatste eenig extra soldij, tot belooning, dat zij bij de plundering der huizen van zijn tegenpartij werkeloos zijn gebleven. Men zegt, dat *Leopold* zeer verheugd is, dat vele aanzienlijke families, wier huizen geplunderd zijn, het Belgische rijk verlaten, dewijl dit het plan der beraamde plunderingen is geweest.

„De majoor *Schavye* is weder ontslagen. Men heeft zich ook verwonderd, dat deze door ons ministerie in hechtenis was genomen, daar hij een der voornaamste revolutie helden is geweest, en er ook schoon gebruik van heeft weten te maken. Voor de revolutie, zoo glorieuse voor de dagbladschrijvers *Lebeau*, *Rogier*, van de *Weyer*, enz., was de heer *Schavye* boekblinder, en wel van het hof van Z. M. den Koning der Nederlanden: elk heeft het wapen der Nederlanden boven zijn huis zien brilleren, in de straat de la Putterie, regt over het *Groenendaal*. Koning *WILLEM* had den heer *Schavye* 1600 gulden geschoten, en tot dankbaarheid voor een en ander was deze een zijner voornaamste vijanden. Men maakte, gedurende het gevecht, in zijn huis de patronen om de Hollanders te vellen, en *Schavye* zag men in eenen blauwen kiel zich dapper kwijten, de man was over zich zelven zoo voldaan, dat hij zich tot majoor verklaarde, en als zoodanig werd hij door andere blauw kielers erkend.

„Wij, zegt de *Messenger de Gand*, weten geen daden van hem op te noemen; doch hij zal ze ons wel zeggen. Al wat wij van den krijgsmans weten is, dat hij de schoonbroeder van *Sylvanus van de Weijer* is, dat hij majoor is gebleven, dat hij nimmer gediend heeft, dat hij intusschen ook ontevreden op het bestuur van *Leopold* is, en dat hij Koning *WILLEM* niet heeft betaald, dan met ondankbaarheid.

’s GRAVENHAGE, den 8 Mei. De heer van *Gobbelschroy*, voormalig minister van binnenlandsche zaken, bevindt zich sedert eenige dagen in deze residentie.

Het medegedeelde berigt, dat de gearresteerde uitgever van het dagblad *l'Etendard* uit Rotterdam herwaarts zoude zijn overgebragt, is tot dusverre ongegrond. Naar men zegt, is de bedoelde persoon reeds bij de eerste verhooren tot bekennen van de beschuldiging van verstendhouding met belgische gezagvoerders gekomen. Ook verzekeren men, dat een paar personen, die door hem als de schrijvers van misdadige vertoogen in genoemd blad, waren opgegeven, verhoord, doch terstond wederom in vrijheid gesteld zijn.

Ter vervulling der vacature, ontstaan door het vertrek van Dr. J. Tichler, theol. doct. naar Zierikzee, is door den Eerw. breeden Kerkeraad der Hervormde Gemeente te Purmerende geformeerd, de volgende nominatie; twaalfal: DD. J. H. Carpentier Alting te Purmerland, J. H. Langewagen te Groot Ammers, L. Proes, theol. doct. te Doorn, Joh. Hooykaas Jez. Fil. te Nieuwe Tonge, N. J. van der Mandele te Egmond-aan-Zee, J. Bolding te Disp, H. M. G. Koolhaas te Zandvoort, C. D. Canne te Castricum, H. Saffria te Knollendam, L. J. van Dam in de Beemster, J. F. Asma in de Rijk en W. G. S. Lix-Raaven te Loosdrecht, de Veluwe. Zestaf: DD. Proes theol. doct., Langewagen, Hooykaas, Carpentier Alting, Koolhaas en Saffria. Drietal: DD. Langewagen, Proes, theol. doct. en Hooykaas, en daaruit op den 1 Mei met eenparigheid van stemmen beroepen, den Wel-Eerw. zeer Gel. Heer *Johan Hendrik Langewagen*, Predikant te Groot Ammers.

BUITENLANDSCHE SCHEEPVAART TE HARLINGEN.

Binnengekomen: Den 6 Mei, de kofschepen *Egbertus*, kapt. L. E. Tikak, en de *Prouw Anje*, kapt. D. K. de Groot, beide met Hout van Noorwegen. — Den 7 dito, de kofschepen de 3 *Cezusters*, kapt. P. P. Dijkstra, en *Ida Aleida*, kapt. O. J. Woldringh, beide met Hout van Noorwegen; het kofschip *Margaretha Hendrika*, kapt. S. A. van der Werff, met Zout van Liverpool; het galjasschip *Maria Louisa*, kapt. S. F. Smit, met Hout van Dantzig. — Den 8 dito niets. — Den 9 dito, het schonerschip *Fame*, kapt. W. Barfield, met Ballast van Londen.

Uitgezeild: Den 3 Mei, het kofschip *Perronella*, kapt. O. Houwink, met Ballast naar Noorwegen. — Den 4 dito, het brikship *Wilhelm Fredrik*, kapt. H. Sundby, met Ballast naar Noorwegen; de schonerschen *Friends*, kapt., J. Manning, en *Flora*, kapt. J. Mauldon, beide met Boter naar Londen. — Den 5 dito, het galjasschip *Flora*, kapt. J. Meijer, met Pannen naar Hamburg. — Den 7 dito, het kofschip *de Juffer Sara*, kapt. J. de Weerd, en het smakschip *Elisabeth*, kapt. J. H. Cappen, beide met Ballast op avontuur.

MENGELEWERK.

DE SPEELKAARTEN.

De uitvinding der Speelkaarten en de beteekenis derzelven zijn zonderling, en niet algemeen bekend, derhalve zullen wij onze Lezers geen ondiens doen met de mededeeling van eenige bijzonderheden deszake.

Omtrent het jaar 1390 vond men in Frankrijk dezelve uit, als een middel om KARL VI van zijne droefgeestigheid af te trekken. Toen waren dezelve geschilderd en van zeer hoogen prijs. De vier kleuren beduiden vier soorten van menschen; de Harten verbeelden de geestelijken, de Schoppen den adel, de Ruilen de kooplieden en burgers, en de Klaverbladen de boeren. De Heeren beduiden vier koningen: *David*, *Alexander*, *Caesar* en *Karel*, en geven te kennen de vier groote monarchien der Joden, Grieken, Romeinen en Franschen onder KARL DEN GROOTEN. De vrouwen zijn *Argine* (eene letteromzetting van *Regina*) de Koningin; *Esther*, de Godsvrucht; *Judith*, de dapperheid; en *Pallas*, de wijsheid. De boeren geven te kennen de bedienden der ridders, of misschien wel de ridders zelf, omdat *Hogier* en *Lahir* de twee beroemdste ridders waren ten tijde der uitvinding van het kaartspel, om welke reden hunne namen nog op de Fransche kaarten staan.

Bij eenen anderen Schrijver wordt het navolgende gemeld:

Van de Speelkaarten vindt men de oudste geschiedkundige sporen in *Italië*, waar de eersten in 1299 geschilderd werden. De geleerde abt *Longuerue* bezat een zoodanig spel. De kaarten waren 7 of 8 duim lang, en men zag op dezelve den paus, den keizer en de vier onderling met elkander strijdende monarchien; hetwelk aanleiding tot de 4 kleuren gegeven heeft. Het drukken der Speelkaarten werd eerst russen 1359 en 1360 uitgevonden, zoo men meent in *Duitschland*, waarna derzelver gebruik in 1390, bij gelegenheid, dat men den toen krankzinnigen Koning KARL VI eenige afleiding wilde verschaffen, in *Frankrijk* werd ingevoerd. Onder de volgende regering werd door *JACQUEMIN GRISONNEUR* eene bijzondere, voor *Frankrijk* bestemde, soort uitgevonden. *Klavervrouw* werd genaamd *ARGINE*, zijnde een letterkeer *REGINA*, en stelde voor *MARIA VAN ANJOU*, gemalin van *KARL VII*; *Ruitenvrouw* werd *Rachel* geheeten, en stelde voor *AGNES SOREL*, de vermaarde geliefde van den genoemden Vorst; *Schoppenvrouw* droeg den naam van *Pallas*, en verbeelde *JEANNE D'ARC*, genoemd de *Maagd van Orleans*; terwijl *Hartenvrouw* onder den naam van *Judith*, *IZABELLA VAN BEIJERN* voorstelde. Onder den naam van *DAVID*, aan *Schoppenboer* gegeven, herkende men *KARL VII*, die door zijn vader, even als *David* door *Saul*, was vervolgd geworden, en, even als deze, zich tegen eenen wederspannigen zoon moest verdedigen.

De vier knechts (*) *OGIER*, *LANGLOT*, *LA HIRE* en *HECTOR* stelden in de geschiedenis bekende personen voor, waarvan de twee eerste helden en dappere ridders uit den leeftijd van *KARL DEN GROOTEN* en de beide laatste beroemde veldoversten ten tijde van *KARL VII* waren.

De overige kaarten van de Tienen afgerekend, betrekken de gemeene krijgstlieden, en ook de kleuren, waren zinnebeelden van den krijg; zoo was die van *Harten* dat van *Dapperheid*, en stelden die van *Schoppen* en *Ruiten* de *Wapentuigen* voor; terwijl de *Klaveren* de *Krijgsbehoeften* verbeelde, en het *Aas* het zinnebeeld der geldmiddelen was, die de zenuw des oorlogs zijn.

Zeker Spaansch schrijver veroorloofte zich den uitval dat het kaartspel ongeoorloofd en onbetamelijk was, en dat de kaarten in de handen der vrouwen evenmooi als het spinnewiel in die der mannen voegden. De Spanjaarden echter waren er geene vijanden van, want indien men onzen *BERKHUY* mag gelooven, dan was de koopman, die van Keizer *KARL* het octrool tot het maken en verkoopen van speelkaarten verwierf, binnen tien jaren een der rijkste ingezetenen van Spanje.

In het *Nederlandsch Magazijn* No. 17 vindt men mede een kort verhaal over de Speelkaarten, waarin echter geene zekerheid wordt gegeven voor de Uitvinding en Beteekenis der Kaarten.

(*) Het Fransche woord *Valet* komt van *Varlet*, dat omtrents een edel-dienaar der vorsten was, gelijk nog heden de kamerheeren en pages edelknapen.

GOEDKOOPE TIJD.

In het jaar 1541 werd het traktement van den Organist te *Alkmaar*, bij de sanctie van Mr. IJSBRAND, met f 6 verhoogd, en alzoo gebracht op f 24; en daar er in dat jaar elf klokken tot het voorspel in den nieuwen toren van het Heilige Geesthuis opgehangen waren, werd genoemd Mr. IJSBRAND, voor het bejeren van de klokken, dat ten minste driemaal 's weeks moest geschieden, toegelegd f 6.

Ten jare 1550 had de Stads Secretaris te *Enkhuizen* een jaarlijksch traktement van f 20, de Havenmeester van f 16, de Rector f 26, en de Conrector f 20; alstoen was de vrucht van daar naar *Amsterdam* een en een halven stuiver. Drie jaren vroeger werd aan JAN den Bode en DIRK den Bode, die twee reizen van 's *Hage* naar *Brussel* gedaan hadden, vier stuivers daags toegelegd.

In het jaar 1553 werd er te *Enkhuizen* voor het eerst een Medicijn Doctor aangeleid op een traktement van f 30 's jaars, drie jaren daarna een Stads-Chirurgijn, te gen eene jaarlijksche belooning van f 10, terwijl in 1563 de beroemde FRANCISCUS PATRUS MAALSON tot Stads Medicijn Doctor werd aangenomen op eene jaarwedge van f 42, waarvoor hij, ingeval van sterfte of besmettelijke ziekte, zoo wel de armen als de rijken zoude moeten bedienen.

Opzigtelijk de leges, die betaald moesten worden, bij het passeren van publieke acten, vindt men, dat in het jaar 1557 de Instructie gepasseerd werd voor Mijne Heeren de Commissarissen, gecommiteerd tot de verpachting van den Impost, waar bij art. 1 bepaald werd, dat zulks zoude geschieden in presentie van den Officier en twee Schepenen met den Secretaris, daarvan de Officier zal hebben zes stuivers, de Schepenen vier stuivers, de Secretaris mede vier stuivers, en voor het schrijven en teekenen der acte nog vier stuivers, en voorts de Bodens, Conchiërgien en Ultroepers, die bij de Commissarissen zullen te werk gesteld worden, elk twee stuivers; zoo als ook aan JAN MATTHIJSSON, Drukker te *Leiden*, voor het drukken van 600 Plakaten van den tienden penning, en 600 van de zeven grooten samen f 10:10 werden toegelegd.

Op den 15 Augustus 1559 maakte de eersame en voorzienige Meester CORNELIS WOUTERS, DOBBEZOONS ZONN, Burgemeester te *Amsterdam*, zijnen uitersten wil, waarin hij onder anderen maakte aan den Pastoor van de Oude Kerk f 3, den Cappellanen aldaar elk f 2, den Koster elk vijftien stuivers, JAN CLAASSEN, den honden-slager, zes stuivers, den Beljerman drie stuivers, en benoemde tot Executeuren de eersame en discrete SYMON MAARTEN DIRSEZOONS ZONN en CORNELIS JACOBZONN BROUWER, Raden der voorzeide stad, en legateerde uit dankbaarheid voor hunne moeite aan elk f 12.

BOUDWIJN VAN DER BOR had twee Zonen, ARNOLD en WILLEM, in het jaar 1567 bij Meester DIRK VAN DER GOUDE, Schoolmeester in de St. Jeronimusschool te *Utrecht* op school en in huis besteld, ieder voor f 44 's jaars, voor welke f 44 ieder kind onderhouden moest worden in havenen van het ligchaam, wormkruid geven, en in lappen, beaaijen, wasschen, vuur en licht, eten, drinken, bezorgen van voor ieder kind een bed en dekselen. Deze school moet wel aanzienlijk geweest zijn; want BOUDWIJN VAN DER BOR was Rentmeester van de Domeinen in *Gelderland*.

In dat jaar was er eene zware inkwartiering in *Antwerpen*, maar degenen, die geene gelegenheid hadden om de krijgstkneden te huisvesten, konden dat afkopen voor vier, zes of zeven stuivers 's weeks naar der inwoonderen vermogen, intusschen, die dezelve in huis namen waren verplicht hen den geheelen winter, die vrij koud was, vuur en licht te geven, waardoor de brandstoffen dan ook uitermate duur werden, want men beklagde zich, dat de honderd takkebasschen vier en zestig stuivers kostten, en men maar honderd turven voor éenen stuiver had.

Te *Katwijk* aan den Rijn bedroeg de collecte in het jaar 1594, in de kerk gedaan ten behoeve der armen, te samen f 21, en de nitreiking aan de armen maar f 18, zoo dat er nog een batig slot van f 3 overig was.

In de Registers van de Algemeene Staten vindt men, dat aan JANNEKE, THUNIS-Dochter, van *Hoorn* in *Friesland*, zijnde moeder van zes en dertig kinderen, werd toegelegd eene almoes van f 12.

In 1616 kocht men eene el rood laken voor veertien stuivers.

Overgenomen.

M.

TOEGIFT.

JOHANN HERMANUS KNOOP, verhaalt in zijne *Historische Beschrijvinge van Friesland*, uitgegeven in den jare 1763 te Leeuwarden, over het goedkoop leven in Drenthe handelende, navolgend voorval:

„Ik kwam met een zeker Vriend, met Paard en Chaise van Zwol af, met die intentie om naar Steenwijk en vervolgens naar Leeuwarden te reizen: Maar 't geval wilde, dat wij uit Zwol rijdende, op een onregten weg raakten, en in plaats van naar Steenwijk te komen, te Meppel belanden: Zulks op den Middag zijnde en wij ook wat Appetijt verkregen hebbende, vroegen we daar naar een goede Herberg, die ons aangewezen wierd; alwaar wij wat Eeten gevraagd hebbende, met verscheiderhande Spijzen, waar onder inzonderheid ook een goede welgekookte Ham was, getraceert wierden, benevens twee viesschen wijn: Vervolgens onze Reis weer na Steenwijk willende vervolgen en de Hospes vragende wat wij vertoert hadden, moesten wij verstaelt staan over 't weinige dat hij eischte, dit bestond in 24 stuivers voor ons beide, waar onder 't voer en stalling voor 't Paard mede begrepen was: Wij beklagden ons dan niet dat wij, schoon tegen onze meening, misgreden waren, te meer om dat onze Rijdweg niet heel verre uit de weg was, en wij mogelijk te Steenwijk niet zo goedkoop 't middagmaal zouden hebben gehouden.”

Voor den volgende Brief is weder een plaats verzocht, als totalgemeen nut dienstig:

Hindeloopen, den 1 Mei 1834.

Zeer geachte Vriend!

Ja, wel is mijn brief van den 16 jl. u laat geworden! Uwe aanmerking is dus zeer juist: „dat de waarheid, die den 4 April strandde, reeds sedert acht dagen weer vlot was,” toen mijne poging daartoe U bereikte. Ook stem ik U toe, dat dit kostbare schip in de zee der nieuwbladen dikwijls moet verongelukken, gelooft door onbedrevenen achteloozen of moedwilligen.

Ik verblijd mij intusschen, dat mijne wijze van beschouwen U behaagd heeft: het staft op nieuw de toegevendheid der vriendschap, terwijl het mij voorts genoeg baart, dat ieder in de overeenkomst der beide verhalen een innerlijk kenmerk der waarheid zal vinden. En hiermede genoeg over deze zaak. — Ik ga over, om U te dienen op uwe vraag omtrent het gevaarlijke der Hindelooper haven. Ik moet bekennen, dat het nu en dan den schippers niet goed afgaat, dezelve in of uit te zeilen. Maar bij welke haven gaat zulks immer even goed? Geloof niet, dat ik door deze iets van mijne bekentenis intrek, neen! gulhartig, deel ik U mede, dat het nog gisteren eenen Harlinger jalkschipper mislukte bij ons binnen te loopen. De man, wiens schip met ijzer geladen was, wenschte bij ons te overnachten, doch geraakte aan den grond, en, zonder krachtadige hulp, had hij alles verloren. Ik ga de personen; voorbij, die hierbij hebben uitgemunt, behalve mij zelven, die voor het eerst om eenen gast blaren in de handen heeft. De stevige brug, waarop ik aan een touw trok, heeft, gelukkig, mijne kracht kunnen weerstaan. Dan, verder ter zake. Houd Hindeloopen, om dit en andere ongelukken vooral niet voor een soort van betooverde kust. Onkunde — ik herhaal het — onkunde speelt hier den schepeling den trek. Ik schrijf het U, en verbreed ik, zoo veel gij kunt, dat Hindeloopen zeer veilig kan ingezeild worden, als men vooreerst zorgt, de haven op eenen afstand van ongeveer 200 el te onderscheppen; tot dat men ten tweeden, den lantsman in het havenoortje heeft, dat is, nagenoeg ten Zuiden van zich. Ten derden moet men zien, hoeveel water het sein van Workum aangeeft, en bij ons een half voet minder rekenen. Eindelijk, zoo als men binnen komt met de lantsman aan stuurboord, zoo moet men verder de oosterpeilen, *see na mogelijk*, aan bakboord houden, tot dat zich achter de tweede of korte brug de havenkolk open vertoont.

Gij ghmacht wellicht, als gij U het antwoord van dezen of genen schipper voorstelt, dien gij de menscheit beduiden wilt. „Wel men! dat weet ik zacht, heb ik ook meer te vertellen?” Of iets dergelijks. Maar mijn vriend! behalve, dat de knappe man zelden oeknap of lomp antwoordt, zijt ge zelf genoeg in staat, om hierover een woord op zijn pas aan te voeren. Nog eens: niet de bedrevene — de onkundige binnenvaders bezoeken ons strand, en dat tot ons leedwezen, daar wij ieder zoo gauwe bij ons binnen zien, dewijl ik niet de welvaart der schippers en van onze plaats bevordert dan honderd grootmoedige reddingen.

Ten slotte nog dik: de kof, de *Vriendschap*, die zonder verdere ongelukken gelooft is, dat nog vast en zal deuchlijk verbrocht en gesloopt worden. Zoo vergaat, mijn vriend, al het stofelijke, ook deze vriendschap, die slechts een naam is, die aan het vergankelijkheits kleef, als de vromen aan het heet. Verdoelen en verdoelen wij de onze

En hiermede ontzegt gij mijne groeten, en de waarschuwing om wat spaarzaam was vragen over zeeken tot mij te rigten, want ik heb spoedig die waar uverkocht. Ook moet gij nog de opgegeven diepte plus minus nemen, daar dezelve zoo zeer afhangt van wind en stroom.

Ik ben enz.

R. K.

AANBEVELING.

Gisteren avond hadden wij het genoegen den Heer *Buschmann* met deszelfs Echternoot op een muzikinstrument, genaamd *Terpodion*, onderscheidene muzikstukken te hooren uitvoeren. Zeer veel is er over de voortreffelijkheid van dat instrument in de Duitsche dagbladen geschreven en overal, waar hetzelfde gehoord is, verwekte het algemeene geestdrift; men was eenparig van gevoelen dat men nooit eenig muzikinstrument gehoord had, hetwelk die schoonheid van toon, dat aangename en die kracht in zich vereenigde, als dit *Terpodion*. De grootste toonkunstenaars in Duitschland beschouwen hetzelfde als het volmaaktste speeltuig, dat tot hertoe uitgevonden is.

Ook onze gespannene verwachting werd ten hoogsten bevredigd; wij hoorden zoo wel de deftige koraalmuzik als de levendigste muzikstukken, met de meest mogelijke uitdrukking op hetzelfde uitvoeren. Het wordt bespeeld, als een *Forto-Piano*, doch het geluid is als dat eener fraaije harmoniemuzik.

Wij hebben gemeend dit een en ander ter kennis van het kunstminnend publiek te moeten brengen, terwijl wij tevens de bijwoning van het door den Heer *Buschmann* te geven Concert gerustelijk durven aanbevelen, met de stellige verzekering dat niemand zich ligtelijk teleur gesteld zal vinden.

Leeuwarden den
11 Mei 1834.

VAN BOELENS.
D. ZEPER.
H. VAN NOORD.

CONCERT.

Op Woensdag den 14 Mei e. k., zal de Heer *BUSCHMANN* en deszelfs Echternoot, de eer hebben zich te laten hooren op de *Terpodion*, in de Grootte Zaal van de Heeren *van der Wielen*.

De Entrée is voor een Heer f 1:00 en voor eene Dame f 0:50.

De aanvang ten half vijf ure.

De Kaartjes zijn op den dag van het Concert aan het Logement *de Doelen* te bekomen, en des avonds aan den ingang.

* * * Getrouwd:
Arum, P. KOOPMANS, Pz., van *Pingjum*, en
den 3 Mei 1834. J. G. SWART.

* * * In ondertrouw, den 4 Mei 1834:
P. J. BERKENBOSCH, van *Nijlamer*, en
I. ROUWKEMA, van *Spanga*.
Strekken deze tot kennisgeving aan Familie, Vrienden en Bekenden.

* * * Getrouwd:
Groningen, Mr. J. FOCKEMA, van *Dokkum*, en
den 5 Mei 1834. L. H. EBBINGE.
Deze algemeene strekke tevens tot bijzondere kennisgeving.

* * * Getrouwd:
Leeuwarden, W. PRUIS, en
den 7 Mei 1834. A. STAATS.
Deze strekke tot bekendmaking aan Familie, Vrienden en Bekenden.

* * * Mijne geliefde Echternoot HERMIENA VISSER, beviel heden avond van eenen welgeschapen Zoon.
Leeuwarden, den 5 Mei 1834. A. D. BOOMSMA,
Dienende deze tot algemeene kennisgeving. Mr. Loodgieter en Leiddekker.

* * * Mijne geliefde Echternoot, T. J. C. van SIPPAMA, beviel heden morgen zeer voorspoedig van een' Zoon.
Franeker, den 6 Mei 1834. J. A. C. ROVERS.

* * * Heden beviel ontfijd van eene DOCHTER, welke kort na de geboorte is overleden, J. W. van GIFFEN, geliefde Echternoot van K. MESDAG,
Groningen, den 7 Mei 1834. Stijfismaker.

* * * Mijne geliefde Echternoot, G. POELMAN, beviel heden van eenen Zoon.
Hurlingen, A. SCHELTINGA OOSTERBAAN, jz.,
den 8 Mei 1834. Apotheker.

* * * Heden verloor voorspoedig van eene welgeschapene DOCHTER, FROUKJE de VRIEZE, geliefde Echternoot van A. BINNERTS,
Akkum, den 10 Mei 1834. Notaris.

* * * Het heeft den almachtigen God behaagd, na eene hevige zenuw-zinkingziekte van slechts weinige dagen, door den dood uit mijne armen weg te rukken, mijnenwaarden Man, JAN RINZES DORAMA, in den ouderdom van 37 jaren en 5 maanden, in leven Fabrikant in Aardewerk alhier.
Leeuwarden, den 30 April 1834. JELTJE F. DRAISMA,
Weduwe J. R. DORAMA.

De *Affaires* zullen door mij provisioneel op denzelfden voet worden voortgezet.

* * * Gisteren werd ik met mijne Kinderen en verdere betrekkingen in diepen rouw gedompeld, door het overlijden van mijne hartelijk geliefde Echternoot, JUDICK SALOMONS POLACK. Na eene langdurige sukkeling, maakte eene bijkomende borstbezetting een einde aan haar voor ons zoo dierbaar leven, in het 54ste jaar haars ouderdoms, het agste onze gelukkige Echternoot. Ik betreurt met mijne Kinderen het groot verlies van eene zoo teederbeminde Gade en liefderijk zorgende Moeder, maar wasschen in Gods alijd wijsen en goeden wil te berusten.

Leeuwarden, den 2 Mei 1834. I. S. REIJZER.
Strekken deze tot algemeene en bijzondere kennisgeving aan Vrienden en Bekenden, binnen en buiten de Stad.

* * * Heden avond overleed aan een' niktende ziekte, onze eenigste en zeer geliefde Zoon, JELLE, in den ouderdom van ruim zeventien jaren. Zwaar treft ons deze slag, dan het vaste vertrouwen, dat zijn uiteinde zalig is, doet ons in Gods wil berusten.

B. AGEMA.
A. AGEMA, Geb. ZORTS.
Harlingen, den 4 Mei 1834.

Strekken deze tot algemeene kennisgeving.
* * * Heden morgen overleed, na eene ongesteldheid van slechts weinige dagen, ons veelgeliefde eenigst Zoonstje, MARCUS, nauwelijks den ouderdom van ruim twee jaren bereikt hebbende.

Heerenveen, M. VAN HELOMA,
den 5 Mei 1834. Geb. VAN SMINIA.

Deze strekke tevens tot kennisgeving aan Familie, Vrienden en Bekenden.

* * * Heden namiddag omstreeks 2 ure, behaagde het der Goddelijke voorzienigheid, zeer onverwacht van mij weg te nemen, mijns waarde Man, TONES FRANCES de JONG, in den ouderdom van 41 jaren en 2 maanden, mij nalatende 3 Kinderen, waarvan slechts één, die dit smartelijk verlies met mij kan betreuren. Hope mij echter onder dezen gevoelligen slag met Christelijke gelatenheid te gedragen.

Hindeloopen, den 5 Mei 1834. BEITJ T. KAT.

* * * Heden scheidde in den ouderdom van ruim twaalf jaren, door den dood van ons, HENDRIK ARNESTUS; het vaste vertrouwen dat ons geliefde Zoonstje in zalig geweten is overgegaan, geeft troost aan zijne bedroefde Ouders.

Wij verzoeken Familie, Vrienden en Bekenden, dik als eene bijzondere kennisgeving aan te nemen.

G. BROUWER.
Kampen, den 5 Mei 1834. E. M. BROUWER, Geb. BAVN.

DEVENTER, den 6 Mei 1834. Heden namiddag omstreeks één ure, overleed tot mijne bittere droefheid mijn hartelijk geliefde Echternoot, de Wel Eddele Heer IZAK van DELDEN, bereikt hebbende den ouderdom van ruim 45 jaren. De dierbare overledene laat mij nu ons huwelijk na één dochterstje, te jong om haar verlies te beseffen, benevens eene andere dochter uit mijn vroeger huwelijk, die hem als eigen Vader betreurt.

M. E. WOLFSSEN,
Wed. IZAK van DELDEN.

* * * Tot onze en onze Kinderen innige droefheid, overleed heden voor den middag, circa 11 ure, na eene langdurige sukkeling, onze zeer beminde Dochter, UWEKE, in den bloeienden leeftijd van twintig jaren en drie maanden.

Heerenveen, HALBE de VRIEZE,
den 8 Mei 1834. JELTJE de VRIEZE,
Geb. van ...

